

praktijkvraag

Definitie van 'onderneming'

Vraag

Een van de criteria voor staatssteun is dat er sprake is van een onderneming. Nu heb ik gehoord dat er in de Europese literatuur en jurisprudentie zou staan dat zelfs wanneer een organisatie (bijvoorbeeld een decentrale overheid) een dienst van algemeen maatschappelijk belang uitvoert en hiervoor een exclusieve taak heeft, deze organisatie toch aangemerkt kan worden als 'onderneming' in de zin van het EG-Verdrag. Is dat waar? En zo ja: waar kan ik de beweerde bronnen vinden?

Antwoord

Vanuit staatssteunperspectief is elke eenheid die een economische activiteit (aanbieden van goederen of diensten op de markt) uitoefent een onderneming, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd. Staatssteunregels zijn ook van toepassing op openbare ondernemingen en op in overheidsorganen geïntegreerde lichamen die geen eigen rechtspersoonlijkheid hebben, maar wel economische activiteiten van industriële of commerciële aard verrichten (Europees Hof van Justitie 78/76 Steinike & Weinlig; 118/85 Commissie/ Italië). Een winstoogmerk is daarbij niet vereist. Het bestaan van concurrentie op de markt m.b.t. (een deel) van de activiteit volstaat (C 41/90 Höfner; C-244/94 FFSA). Slechts organisaties die uitsluitend typische overheidstaken zonder economisch karakter verrichten, zijn geen ondernemingen.

Een uitzondering is dus gemaakt voor 'typische overheidstaken zonder economisch karakter'. De organisaties die deze uitvoeren vallen niet onder het begrip onderneming, en daarmee niet onder de mededingingsregels (waaronder de staatssteunregels). Bij dergelijke taken moet u denken aan bijvoorbeeld welzijnswerk, het handhaven van de openbare orde, het verlenen van vergunningen, maar ook aan kwaliteitsbewaking van voedsel en de controle van het luchtverkeer. Let er overigens op dat het begrip 'typische overheidstaken' aan erosie onderhevig is; zodra de markt de taak 'aankan' wordt deze niet meer als overheidstaak beschouwd. Voorbeelden zijn de geprivatiseerde telecom- en postmarkten, maar ook bij reïntegratiediensten kan (sinds die ook door de markt worden aangeboden) staatssteun voorkomen. Dat laatste is al snel het geval als het (gesteunde) reïntegratiebedrijf concurreert met andere integratiebedrijven.

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbepaald gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.